

Pierre Gramegna interviewed by Parapolitika (Greek version)

?????????? ?? ??? ???? ??????????, ??????????? ????????? ???? ???

?????????????? ??? Parapolitika (???????)

28 ????????? 2026

?????????????????: ?????? ??????????????????

????? ??????????: ???????

Parapolitika: Πόσο καλά προετοιμασμένες είναι οι οικονομίες των κρατών-μελών της Ε.Ε. για να αντιμετωπίσουν το ενεργειακό και χρηματοοικονομικό βάρος που προκαλούν οι πόλεμοι στη Μέση Ανατολή και την Ουκρανία; Θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή νέα εργαλεία και μηχανισμοί;

Pierre Gramegna: Η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια διαδοχή γεωπολιτικών σοκ, που κινδυνεύουν να καταστούν σχεδόν ο κανόνας και όχι η εξαίρεση. Σε σύγκριση με το 2022, όταν ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας εκτόξευσε τις τιμές της ενέργειας και τον πληθωρισμό, η Ευρώπη είναι καλύτερα προετοιμασμένη. Εκτοτε, έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τη ρωσική ενέργεια, με τις προμήθειες φυσικού αερίου και πετρελαίου να είναι πλέον πιο διαφοροποιημένες. Η παραγωγή είναι λιγότερο ενεργοβόρα και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διαδραματίζουν πολύ ισχυρότερο ρόλο, παράγοντας ήδη περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια από ό,τι το φυσικό αέριο. Αυτό δείχνει ότι η Ευρώπη έχει ενισχύσει την ανθεκτικότητά της. Ωστόσο, δεν είναι θωρακισμένη απέναντι σε σοκ και δεν έχουν διαφοροποιηθεί επαρκώς όλες οι χώρες.

Η Ευρώπη εξακολουθεί να εισάγει σχεδόν το 60% των ενεργειακών της αναγκών, εκ των οποίων το 90% αφορά πετρέλαιο και φυσικό αέριο, γεγονός που εξηγεί γιατί τα παγκόσμια ενεργειακά σοκ εξακολουθούν να έχουν σημασία. Εάν η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή διαρκέσει πολύ, με συνεχιζόμενες διαταραχές στις θαλάσσιες μεταφορές ή ζημιές στις ενεργειακές υποδομές, αυτό θα μπορούσε να διατηρήσει τις τιμές υψηλές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να επιβαρύνει την ανάπτυξη, καθιστώντας τις επιλογές πολιτικής πιο δύσκολες. Η διάρκεια του σοκ έχει εξίσου μεγάλη σημασία με το μέγεθός του, καθώς οι βραχυχρόνιες διαταραχές τείνουν να είναι πιο διαχειρίσιμες, οι παρατεταμένες όμως συνεπάγονται πολύ υψηλότερο οικονομικό κόστος. Επιπλέον, δεν έχουν όλες οι χώρες τον ίδιο βαθμό ευχέρειας δράσης όπως στο παρελθόν. Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε δημόσια στήριξη πρέπει να είναι προσωρινή και καλά στοχευμένη. Η Ελλάδα έχει επιδείξει καλή επίδοση ως προς αυτό. Έχει συνεχίσει να εξυγιαίνει τα δημόσια οικονομικά της, ακόμα και εν μέσω αβεβαιότητας τα τελευταία χρόνια, γεγονός που της παρέχει σήμερα μεγαλύτερο περιθώριο απορρόφησης κραδασμών σε σύγκριση με ορισμένες άλλες χώρες και της επιτρέπει να στηρίζει όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, ακόμα και σε

αυτές τις δύσκολες συνθήκες. Η Ευρώπη δεν μπορεί να βασίζεται στην πιθανότητα ότι τα σοκ δεν θα επαναληφθούν και, συνεπώς, πρέπει να αντλήσει διδάγματα από το παρελθόν και να ενισχύσει τη στρατηγική της αυτονομία. Αυτό δεν μπορεί να επιτυγχάνεται επανειλημμένα μέσω έκτακτων μέτρων, αλλά με τη μείωση των εξωτερικών εξαρτήσεων και τη συνέχιση της μετάβασης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Με ποιους τρόπους η πρόωρη αποπληρωμή των δανείων που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια του «προγράμματος διάσωσης» βοηθά την ελληνική οικονομία βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα;

Πριν απαντήσω στην ερώτησή σας, επιτρέψτε μου να εξηγήσω συνοπτικά γιατί έγιναν δυνατές αυτές οι πρόωρες αποπληρωμές. Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα έχει ανακτήσει την εμπιστοσύνη των αγορών και έχει ενισχύσει σημαντικά τα δημόσια οικονομικά της. Το δημόσιο χρέος έχει μειωθεί στο 146,1% του ΑΕΠ το 2025 από το ανώτατο επίπεδο άνω του 200% το 2020. Η κυβέρνηση κατέγραψε πλεόνασμα 1,7% του ΑΕΠ πέρυσι, σε σύγκριση με έλλειμμα 10% του ΑΕΠ το 2020. Η πρόοδος αυτή αντανακλά όχι μόνο την ισχυρή δημοσιονομική διαχείριση, αλλά και τις σημαντικές μεταρρυθμίσεις που υλοποιήθηκαν από τις ελληνικές Αρχές. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας στάθηκε στο πλευρό της Ελλάδας ως μακροπρόθεσμος εταίρος και παραμένει πλήρως δεσμευμένος στη στήριξη της σταθερότητάς της. Βραχυπρόθεσμα, οι πρόωρες αποπληρωμές στέλνουν ένα μήνυμα εμπιστοσύνης, ότι το παρελθόν μένει πίσω. Αυτό ενισχύει την αξιοπιστία έναντι των αγορών και στηρίζει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, σηματοδοτώντας ένα σημείο καμπής έπειτα από περισσότερο από μία δεκαετία κατά την οποία η εμπιστοσύνη έπρεπε να αποκαθίσταται βήμα προς βήμα. Μακροπρόθεσμα, συμβάλλουν στο να κατανεμηθούν πιο ομοιόμορφα οι αποπληρωμές του χρέους της Ελλάδας στα επόμενα έτη, πράγμα που σημαίνει ότι η χώρα θα έχει λιγότερες μεγάλες αποπληρωμές να πραγματοποιήσει ταυτόχρονα στο μέλλον. Αυτό συμβάλλει στην ενίσχυση και την ανθεκτικότητα των δημόσιων οικονομικών της Ελλάδας. Σημαίνει ότι η χώρα θα είναι καλύτερα προετοιμασμένη να διαχειριστεί τυχόν προβλήματα ή απρόβλεπτες εξελίξεις στο μέλλον, καθώς η αβεβαιότητα και η μεταβλητότητα εξακολουθούν να υφίστανται. Συνοψίζοντας, οι πρόωρες αποπληρωμές της Ελλάδας αποτελούν ένδειξη οικονομικής προόδου και βελτιωμένης δημοσιονομικής κατάστασης. Ενισχύουν την εμπιστοσύνη σήμερα και ισχυροποιούν τη θέση της

χώρας, ώστε να επιτύχει βιώσιμη ανάπτυξη στο μέλλον και καλύτερο βιοτικό επίπεδο για όλους τους Έλληνες με την πάροδο του χρόνου.

Υπάρχει ανησυχία ότι, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σε τέσσερις μήνες, η ελληνική οικονομία ενδέχεται να αντιμετωπίσει χρηματοδοτικό κενό για τις αναγκαίες επενδύσεις. Ποια είναι η άποψή σας επ' αυτού;

Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχει διαδραματίσει θετικό ρόλο στη στήριξη της ανάπτυξης και των επενδύσεων στην Ελλάδα. Έχει επιτρέψει στη χώρα να προχωρήσει περαιτέρω με την ατζέντα μεταρρυθμίσεών της. Η τεχνογνωσία αυτή θα πρέπει επίσης να βοηθήσει την Ελλάδα να απορροφήσει αποτελεσματικά τα διαθέσιμα κονδύλια στο πλαίσιο του τρέχοντος Προϋπολογισμού της Ε.Ε. Ωστόσο, να είμαι σαφής: Οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις δεν μπορούν να βασίζονται αποκλειστικά σε ευρωπαϊκά κονδύλια. Αυτά θα πρέπει να αποτελούν μόνο ένα μέρος των εθνικών στρατηγικών ανάπτυξης. Το 2025, η συμβολή των επενδύσεων στην ελληνική οικονομία έφθασε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 15 ετών, ενώ η χώρα κατέγραψε επίσης ισχυρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων. Πρόκειται για μια αναγκαία και ευπρόσδεκτη εξέλιξη. Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει να ενισχύει την ικανότητά της να προσελκύει ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων και από το εξωτερικό. Τα δημόσια κονδύλια μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, αλλά δεν μπορούν να υποκαταστήσουν το ιδιωτικό κεφάλαιο. Πρωτοβουλίες όπως το Ελληνικό Ταμείο Καινοτομίας και Υποδομών είναι χρήσιμες προς αυτή την κατεύθυνση. Στέλνοντας σαφές μήνυμα πολιτικής δέσμευσης σε στρατηγικούς τομείς, μπορούν να συμβάλουν στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και στην επιτάχυνση της υλοποίησης έργων. Η Ελλάδα επωφελείται, επίσης, από έναν πολύ ισχυρότερο τραπεζικό τομέα σε σύγκριση με το παρελθόν. Οι τράπεζες είναι πλέον και πάλι κερδοφόρες και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν μειωθεί σημαντικά από τα πολύ υψηλά επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά τη διάρκεια της κρίσης. Αυτό ενισχύει την ικανότητα του συστήματος να στηρίζει τις επενδύσεις. Ωστόσο, η χρηματοδότηση από μόνη της δεν αρκεί. Για να ξεκινήσουν, να επεκταθούν και να διατηρηθούν τα επενδυτικά έργα, είναι απαραίτητο ένα σταθερό, προβλέψιμο και φιλικό προς τις επιχειρήσεις οικονομικό και κανονιστικό περιβάλλον. Η παροχή αυτής της βεβαιότητας αποτελεί έναν από τους αποτελεσματικότερους τρόπους για τη διατήρηση των επενδύσεων και της ανάπτυξης σε μακροπρόθεσμη βάση.

Πόσο βαθιές είναι οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις του πολέμου στη Μέση Ανατολή για τις ευρωπαϊκές οικονομίες, και ιδίως για την Ελλάδα;

Ο βασικός μακροοικονομικός κίνδυνος είναι ο πληθωρισμός, ο οποίος θα περιέπλεκε τη νομισματική πολιτική και θα επιβάρυνε έμμεσα την ανάπτυξη. Οι υψηλότερες τιμές επηρεάζουν ήδη τα νοικοκυριά και αυξάνουν το κόστος για τις επιχειρήσεις, ιδίως σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα καύσιμα και την ηλεκτρική ενέργεια. Βλέπετε τον αντίκτυπο καθημερινά στο πρατήριο καυσίμων. Επίσης, να έχετε υπόψη ότι οι τιμές της βιομηχανικής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη είναι έως και δύο φορές υψηλότερες από ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες ή την Κίνα, γεγονός που καθιστά τα παρατεταμένα σοκ τιμών ιδιαίτερα επιζήμια για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Ο οικονομικός αντίκτυπος της κρίσης εξαρτάται από τη διάρκειά της. Η παρατεταμένη αστάθεια επηρεάζει τη ναυτιλία, τις εφοδιαστικές αλυσίδες και την εμπιστοσύνη των επενδυτών και ενέχει τον κίνδυνο να μετατρέψει ένα προσωρινό σοκ σε διαρκή οικονομική ζημία. Για την Ελλάδα, βασικές προκλήσεις αποτελούν η έκθεση στις τιμές της ενέργειας και η σχετικά υψηλή εξάρτηση από τον τουρισμό, περισσότερο από ό,τι η άμεση οικονομική πίεση. Το υψηλότερο ενεργειακό κόστος γίνεται γρήγορα αισθητό από τα νοικοκυριά και από τομείς όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές και οι μικρές επιχειρήσεις. Όλα αυτά συμβαίνουν σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία οι κυβερνήσεις στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, διαθέτουν περιορισμένο περιθώριο να παράσχουν στήριξη μέσω περαιτέρω αύξησης του χρέους. Αυτό αναδεικνύει μια ευρύτερη ευρωπαϊκή πρόκληση. Η ήπειρος αντιμετωπίζει ένα διαρθρωτικό πρόβλημα ανταγωνιστικότητας, με χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας. Με τον αυξανόμενο δημογραφικό περιορισμό, η μελλοντική ανάπτυξη πρέπει να προέλθει από την καινοτομία, τις επενδύσεις και την υψηλότερη παραγωγικότητα. Στην Ελλάδα, ειδικότερα, η επιτυχία θα εξαρτηθεί από το κατά πόσον οι επιχειρήσεις θα καταστούν μεγαλύτερες, θα ενώσουν δυνάμεις και θα υπερβούν το σημερινό τοπίο των πολλών πολύ μικρών επιχειρήσεων και επενδυτικών έργων. Συνολικά, η Ευρώπη πρέπει να δράσει με ταχύτητα και ενότητα για να ενισχύσει την ενεργειακή της ασφάλεια, να διαφυλάξει τα οικονομικά της θεμέλια και να ενδυναμώσει την ικανότητά της να αντέχει σε εξωτερικά σοκ. Όταν η αβεβαιότητα είναι αυξημένη, ο ίδιος ο χρόνος καθίσταται καθοριστικός παράγοντας.

Μπορείτε να εξηγήσετε πώς ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας θα μπορούσε να βοηθήσει τις ευρωπαϊκές χώρες να βελτιώσουν τις αμυντικές τους ικανότητες και πώς θα μπορούσε να ωφεληθεί η Ελλάδα από έναν τέτοιο μηχανισμό;

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας είναι η διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας - και αυτό είναι το πρίσμα μέσα από το οποίο μπορεί να εξεταστεί η δράση του. Οι ευρωπαϊκές χώρες αυξάνουν τις αμυντικές δαπάνες τους, έπειτα από δεκαετίες υποεπένδυσης σε ορισμένες περιπτώσεις, αν και η Ελλάδα δαπανά κατά μέσο όρο λίγο πάνω από το 2% του ΑΕΠ την τελευταία δεκαετία. Ο ESM μπορεί να αποτελέσει μέρος της λύσης, χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία του για να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να διαχειριστούν τον δημοσιονομικό αντίκτυπο αυτών των έκτακτων συνθηκών. Ορισμένες προτάσεις έχουν υποστηρίξει την προσαρμογή των υφιστάμενων εργαλείων του ESM, εμπνεόμενες από όσα έγιναν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, προκειμένου να στηριχθούν δαπάνες που σχετίζονται με την άμυνα, όπου υπάρχει δυνητικός κίνδυνος για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Αυτό θα μπορούσε να εξεταστεί στο πλαίσιο της εντολής του ESM. Πρόκειται για στρατηγικά ζητήματα που ανήκουν στα κράτη-μέλη, αλλά η ίδια η συζήτηση αντανακλά μια νέα πραγματικότητα, την οποία η Ευρώπη δεν μπορεί να αγνοήσει. Οποιοσδήποτε ρόλος για τον ESM θα απαιτούσε πλήρη συμφωνία όλων των κρατών-μελών και σαφή αιτιολόγηση, βασισμένη σε παραμέτρους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Author

[Pierre Gramegna](#)

Managing Director

Contacts

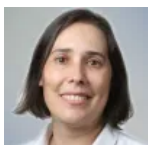

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu

English version

[PIERRE GRAMEGNA INTERVIEWED BY PARAPOLITIKA](#)